

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικό και Καποδιστριακό
Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΜΟΥΣΕΙΟ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Θόλου 5, Πλάκα, Τ.Κ. 105 56
Τηλ. 210 368 9500 – 10
e-mail: museum@uoa.gr
www.historymuseum.uoa.gr
Πληροφορίες: Φαίη Τσίτου
Τηλ.: 210 3689506 (12:00-15:00)
e-mail: ftsitou@uoa.gr
www.historymuseum.uoa.gr/sxoleia.htm

9ος ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ (2025-2026)

Τα εκθέματα του μουσείου μέσα από τα μάτια των μαθητών

Το Μουσείο Ιστορίας σε συνεργασία με τη Βιβλιοθήκη της Σχολής Θετικών Επιστημών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ), διοργανώνει τον 9ο Μαθητικό Διαγωνισμό. Ο διαγωνισμός διεξάγεται είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά και απευθύνεται σε μαθητές Γ' Γυμνασίου και Α', Β', Γ' Λυκείου όλων των σχολείων της χώρας.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΙΤΛΟΣ: «Είναι τα Μαθηματικά παντού;»

Μπορείτε να δείτε τα Μαθηματικά γύρω σας, για παράδειγμα, στα σχήματα των κρυστάλλων, στις συμμετρίες της φύσης, στους ρυθμούς της μουσικής, σε διάφορα παιδικά παιχνίδια, στις κατασκευές και τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούμε καθημερινά; Τα Μαθηματικά δεν είναι μόνο αριθμοί και τύποι· είναι ένας δημιουργικός τρόπος σκέψης, η γλώσσα με την οποία περιγράφουμε τον κόσμο. Είναι λογική και φαντασία μαζί, εργαλείο κατανόησης και πηγή έμπνευσης που μας βοηθά να ανακαλύπτουμε σχέσεις και μοτίβα εκεί που πολλές φορές δεν το περιμένουμε.

Στον 9ο Μαθητικό Διαγωνισμό του Μουσείου Ιστορίας του ΕΚΠΑ σας καλούμε να δείτε τα Μαθηματικά με νέα ματιά. Συνδέοντας την ιστορία και τον πολιτισμό μέσα από τα εκθέματα τόσο του Μουσείου Ιστορίας όσο και της έκθεσης «*Μαθηματικές +αντήσεις*» της Βιβλιοθήκης της Σχολής Θετικών Επιστημών (Παράρτημα της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του ΕΚΠΑ), στην οποία τα Μαθηματικά ζωντανεύουν μέσα από γεωμετρικά στερεά, σπάνια βιβλία και αντικείμενα που συνδέουν το παρελθόν με το παρόν του ΕΚΠΑ.

Σκεπτικό-Βασικός σκοπός του 9ου μαθητικού διαγωνισμού

Ο μαθητικός διαγωνισμός *τα εκθέματα του μουσείου μέσα από τα μάτια των μαθητών*, έχει σαν κύριο σκοπό τον διάλογο μεταξύ της τριτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε αυτό το πλαίσιο, οι μαθητές έχουν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με συμμετοχικό, δημιουργικό και πρωτότυπο τρόπο, με τη σύγχρονη επιστημονική έρευνα και με την ιστορία της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη νεότερη Ελλάδα.

Βασικός σκοπός του 9ου μαθητικού διαγωνισμού «Είναι τα μαθηματικά παντού;» είναι να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές ότι **τα Μαθηματικά δεν περιορίζονται στα σχολικά εγχειρίδια**, αλλά αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της φύσης, της τεχνολογίας, της τέχνης, των επιστημών και της καθημερινής μας ζωής. Μέσα από αυτό το «*μαθηματικό ταξίδι*», οι μαθητές καλούνται να παρατηρήσουν, να ερευνήσουν και να παρουσιάσουν τον τρόπο με τον οποίο **τα Μαθηματικά κρύβονται παντού στον κόσμο γύρω μας και μας εμπνέουν**.

Επιμέρους στόχοι του διαγωνισμού είναι:

- να αναλάβουν οι μαθητές ενεργητικό ρόλο στο μουσείο,
- να αναπτύξουν δεξιότητες που αφορούν στην ερευνητική διαδικασία (πώς εντοπίζουμε, πώς αξιοποιούμε, πώς αξιολογούμε, πώς ερμηνεύουμε, πώς διασταυρώνουμε τις πηγές, πώς οργανώνουμε το ερευνητικό υλικό),
- να έρθουν σε επαφή με την πανεπιστημιακή κοινότητα, το ερευνητικό - διδακτικό προσωπικό και τις επιστημονικές συλλογές του Πανεπιστημίου Αθηνών,
- να κατανοήσουν τη σημασία της ακρίβειας και της οικονομίας στην έκφραση αλλά και την αξία της φαντασίας και της ευρηματικότητας για τη μετάδοση της επιστημονικής γνώσης.

Οι θεματικές του 9^{ου} Μαθητικού Διαγωνισμού

Οι συμμετέχοντες καλούνται να αφήσουν τη φαντασία τους ελεύθερη και να αντλήσουν έμπνευση από τα παρακάτω επιμέρους θέματα:

Α. Για μαθητές Γ' γυμνασίου:

- **Τραγουδιέται το Πυθαγόρειο Θεώρημα;**
Μπορεί ένα θεώρημα να γίνει μελωδία ή στίχος; Αναζητήστε τρόπους να συνδυάσετε τις μαθηματικές σχέσεις με τη δημιουργική έκφραση (π.χ. με μουσικούς ρυθμούς, ήχους, αφίσες, χειροτεχνήματα κλπ.).

Β. Για μαθητές Α', Β', Γ' λυκείου (επιλέγετε ένα από τα παρακάτω δύο θέματα):

- **Ψάξε τα Μαθηματικά στο Μουσείο**
(προτεινόμενες συνδέσεις: Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή, Λογαριθμικός κανόνας, Τηλέγραφος τύπου Morse)
Ανακαλύψτε τις μαθηματικές ιδέες που κρύβονται πίσω από ιστορικά αντικείμενα. Τι ιστορίες λένε για την επιστήμη, την τεχνολογία και τον ρόλο των μαθηματικών στην εξέλιξη της κοινωνίας;
- **Αρχιμήδεια Γεωμετρικά Στερεά: Παίζει ο Αρχιμήδης μπάλα;**
Μάθετε τα μυστικά των αρχιμήδειων στερεών και φανταστείτε πού τα συναντάμε σήμερα: στην αρχιτεκτονική, τον σχεδιασμό, το παιχνίδι ή στην τέχνη.

Η διαδικασία

Οι μαθητές επισκέπτονται (είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά) το Μουσείο Ιστορίας του ΕΚΠΑ. Στο πλαίσιο της επίσκεψης, ενημερώνονται για τη διαδικασία του διαγωνισμού, παρακολουθούν θεματική ξενάγηση στο μουσείο, καθώς και παρουσίαση PowerPoint σχετικά με τον ρόλο, τη λειτουργία

και τα ερμηνευτικά μέσα των σύγχρονων μουσείων. Εξοικειώνονται με το έργο του μουσειολόγου μέσα από συγκεκριμένα παραδείγματα, ενώ τους παρέχεται σχετική βιβλιογραφία και πρακτικές οδηγίες για τον σχεδιασμό ενός περιοδικού εκθέματος. Προαιρετικά, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να επισκεφτούν και να ξεναγηθούν στην Έκθεση «Μαθηματικές +αντήσεις» της Βιβλιοθήκης της Σχολής Θετικών Επιστημών του ΕΚΠΑ ή εναλλακτικά, να την επισκεφτούν διαδικτυακά.

Στη συνέχεια, αφού επιλέξουν ένα από τα παραπάνω τρία θέματα του διαγωνισμού, οι μαθητές καλούνται να συγκεντρώσουν και να επεξεργαστούν το υλικό της έρευνάς τους, προκειμένου να το μετατρέψουν σε εκθεσιακή ενότητα. Η πρότασή τους θα πρέπει να είναι φιλική και ελκυστική για τον μη ειδικό επισκέπτη του Μουσείου.

Οδηγίες συμμετοχής και πλαίσιο διεξαγωγής του διαγωνισμού

Οι μαθητές καλούνται:

- να εμπλουτίσουν την εργασία τους με συμπληρωματικό υλικό όπως για παράδειγμα υλικό/αποσπάσματα από τον χώρο της λογοτεχνίας και των τεχνών (λογοτεχνικά κείμενα, τραγούδια, ταινίες, θεατρικά έργα, εικαστικά έργα), φωτογραφίες, μαρτυρίες, συνεντεύξεις, σχέδια, να εκφράσουν ένα προσωπικό «σχόλιο» δικής τους έμπνευσης (για παράδειγμα να γράψουν ένα διήγημα, ένα ποίημα, ένα τραγούδι, να δημιουργήσουν μια εικονογραφημένη ιστορία, ένα βίντεο, μια ιδιοκατασκευή, μια αφίσα),
- να συμπεριλάβουν ένα ημερολόγιο καταγραφής των εργασιών τους και της διαδικασίας που ακολούθησαν με τη μορφή κειμένου και φωτογραφιών/βίντεο.
- να λάβουν υπόψη τους τον διαθέσιμο εξοπλισμό του Μουσείου Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών (π.χ. τάμπλετ, ψηφιακή οθόνη, προθήκες, κλπ). κατά τον σχεδιασμό του περιοδικού εκθέματος/εκθεσιακής ενότητας και να προτείνουν πρακτικές και ευφάνταστες λύσεις για τη διαμόρφωση του χώρου, την οργάνωση και τον γραφιστικό σχεδιασμό του υλικού τους.
- να παραθέσουν τη βιβλιογραφία που χρησιμοποίησαν για την έρευνά τους.

Στον 9ο μαθητικό διαγωνισμό γίνονται δεκτές συμμετοχές από ομάδες μαθητών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης των τάξεων Γ΄ γυμνασίου και Α΄, Β΄, Γ΄ λυκείου όλων των σχολείων της χώρας, στο πλαίσιο της ερευνητικής εργασίας (project), ή άλλων δραστηριοτήτων μαθητικών ομάδων ή ομίλων, με τη συντονιστική φροντίδα των υπευθύνων εκπαιδευτικών των σχολείων (τα μέλη μιας ομάδας μπορούν να προέρχονται και από διαφορετικά σχολεία). Προσοχή: θα γίνεται δεκτή μόνο μια ομάδα από κάθε σχολείο.

Το δελτίο συμμετοχής που είναι αναρτημένο στην ιστοσελίδα <http://www.historymuseum.uoa.gr/> θα πρέπει να αποσταλεί το συντομότερο δυνατό στη διεύθυνση schoolsciencecompetition@uoa.gr για την καλύτερη οργάνωση των επισκέψεων των μαθητών (είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά) στο Μουσείο Ιστορίας του ΕΚΠΑ. Μετά την παραλαβή του δελτίου συμμετοχής θα ακολουθήσει τηλεφωνική επικοινωνία με τον υπεύθυνο καθηγητή της κάθε ομάδας.

Πλαίσιο διεξαγωγής του διαγωνισμού

- Σημειώνεται ότι η συμμετοχή των μαθητών στον διαγωνισμό είναι προαιρετική και ότι απαιτείται η σύμφωνη γνώμη των γονέων/κηδεμόνων για τη συμμετοχή τους σε αυτόν.

Επίσης, σημειώνεται ότι το Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών αναλαμβάνει όλη τη διαδικασία υλοποίησης του διαγωνισμού και βεβαιώνεται ότι θα διασφαλίσει τα προσωπικά δεδομένα και τα πνευματικά δικαιώματα των δημιουργών, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

- Σημειώνεται ότι ο διαγωνισμός προβλέπεται να πραγματοποιηθεί εκτός ωρολογίου προγράμματος.

- Οι υπεύθυνοι καθηγητές του σχολείου θα πρέπει να είναι προετοιμασμένοι, εφόσον τους ζητηθεί, να τεκμηριώσουν, ότι δεν επιβαρύνεται η διδασκαλία των επιμέρους σχολικών γνωστικών αντικειμένων, αλλά αντίθετα εμπλουτίζεται και διευρύνεται με τρόπο δημιουργικό, σύμφωνα πάντα με τους στόχους που τίθενται στο Πρόγραμμα Σπουδών.

- Σημειώνεται ότι δε θα προκύψουν έσοδα για τον φορέα που προκηρύσσει τον διαγωνισμό ή για άλλον, από τα υποβληθέντα έργα (με εμπορία ή διαφήμιση κλπ.) και ότι η χρήση των έργων θα γίνει μόνο για εκπαιδευτικούς σκοπούς.

- Τέλος, σημειώνεται ότι θα ζητείται Υπεύθυνη Δήλωση από τον/την ασκούντα/ασκούσα την επιμέλεια του μαθητή ή της μαθήτριας ότι δέχεται να εκτεθεί το έργο του μαθητή ή της μαθήτριας σε εκθεσιακό χώρο του Μουσείου Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών σύμφωνα με τους όρους της προκήρυξης.

Προδιαγραφές

Η πρόταση σχεδιασμού του περιοδικού εκθέματος δεν θα κριθεί με βάση την έκτασή της, το είδος ή τον αριθμό των ερμηνευτικών μέσων του Μουσείου Ιστορίας του ΕΚΠΑ (προθήκη, σταντ, τηλεόραση, τάμπλετ, κ.ά.) που θα χρησιμοποιηθούν, αλλά με βάση την εγκυρότητα, την πρωτοτυπία, την εύστοχη επιλογή αφηγήσεων και γενικότερα την επικοινωνιακή της δύναμη. Αν χρησιμοποιηθεί βίντεο ή/και ηχητικό υλικό η μέγιστη διάρκειά τους δεν θα πρέπει να ξεπερνά τα 15'. Το φωτογραφικό υλικό θα πρέπει να είναι σε ανάλυση τουλάχιστον 300 dpi. Θα θεωρηθούν υποψήφια για βράβευση πρωτότυπα κείμενα και όχι κείμενα τα οποία αναπαράγονται χωρίς περαιτέρω επεξεργασία και κριτική σκέψη από ηλεκτρονικές ή άλλες πηγές (π.χ. λεζάντες εκθεμάτων, wikipedia, ai).

Υποβολή

Οι προτάσεις των μαθητών θα πρέπει να αποσταλούν προς αξιολόγηση **έως τις 20 Απριλίου 2026** σε ψηφιακή μορφή (κείμενα, βίντεο ή/και φωτογραφίες, ψηφιακές εφαρμογές) στη διεύθυνση schoolsciencecompetition@uoa.gr. Η συμμετοχή στον διαγωνισμό είναι δωρεάν.

Κριτική επιτροπή

1. Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας, Καθηγήτρια **Σοφία Παπαϊωάννου** (Πρόεδρος της επιτροπής).
2. **Λεώνη Ευαγγελλάτου-Δάλλα**, Ομότιμη Καθηγήτρια του Τμήματος Μαθηματικών, Επιστημονική Υπεύθυνη της Έκθεσης «*Μαθηματικές +αντήσεις*», Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
3. **Ιωάννης Εμμανουήλ**, Καθηγητής του Τμήματος Μαθηματικών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
4. **Απόστολος Μπουρνέτας**, Καθηγητής του Τμήματος Μαθηματικών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

5. **Ερασμία Γαλαζούδη**, Υπεύθυνη Λειτουργίας Βιβλιοθήκης Σχολής Θετικών Επιστημών- Παράρτημα της Διεύθυνσης Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών.
6. Δρ **Ευάγγελος Παπούλιας**, Προϊστάμενος του Τμήματος Μουσείων και Ιστορικών Αρχείων του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.
7. Δρ **Φαίη Τσίτου**, Μουσειοπαιδαγωγός-επιμελήτρια - Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Βραβεία

Πρώτο βραβείο:

- Ένας φορητός υπολογιστής (laptop) ή μια επιταλάμια ηλεκτρονική συσκευή (tablet) για το σχολείο που εκπροσωπεί η βραβευθείσα ομάδα.
- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Ένα Αρχιμήδαιο γεωμετρικό στερεό έκπληξη!
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.

Δεύτερο βραβείο:

- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Ένα Αρχιμήδαιο γεωμετρικό στερεό έκπληξη!
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.

Τρίτο βραβείο:

- Βιβλία σχετικά με τα θέματα του διαγωνισμού.
- Αναμνηστικά δώρα από την Εταιρία Αξιοποίησης του ΕΚΠΑ.

Οι προτάσεις των ομάδων που θα λάβουν τα πρώτα βραβεία, θα υλοποιηθούν και θα εκτεθούν στο Μουσείο Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Βεβαιώσεις συμμετοχής θα δοθούν σε όλους τους εκπαιδευτικούς που θα καθοδηγήσουν τις ομάδες που θα συμμετάσχουν στον διαγωνισμό.

Τα βραβεία θα ανακοινωθούν στον διαδικτυακό τόπο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του Μουσείου Ιστορίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια της τελετής βράβευσης θα προβάλλονται επιλεγμένες διαφάνειες από όλες τις προτάσεις των μαθητών που έλαβαν μέρος και όσες από τις ομάδες επιθυμούν, θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις ιδιοκατασκευές τους στον αύλειο χώρο του μουσείου.

Σημαντικές ημερομηνίες

Ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων: 20 Απριλίου 2026.

Τα αποτελέσματα θα ανακοινωθούν τον Μάιο του 2026 κατά τη διάρκεια της τελετής βράβευσης.

Οργανωτική επιτροπή

Σωτηρία-Αλεξάνδρα Σακελλαρίου (Διευθύντρια Δημοσίων Σχέσεων και Ιστορίας του ΕΚΠΑ)

Ευάγγελος Παπούλιας (Προϊστάμενος του Τμήματος Μουσείων και Ιστορικού Αρχείου του ΕΚΠΑ)

Φαίη Τσίτου (Επιμελήτρια - Μουσειοπαιδαγωγός, Μουσείο Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αθηνών)

Καλή επιτυχία!